

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Система управління якістю

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ФІНАНСІВ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ /
FUNDAMENTALS OF FINANCE AND ACCOUNTING

Спеціальність	073 Менеджмент / Management
Освітня програма	Готельний і ресторанний менеджмент / Hotel and restaurant management
Освітній ступінь	молодший бакалавр / junior bachelor
Вид дисципліни	обов'язкова
Семестр	3
Кількість кредитів (годин)	5 (150)
Мова викладання	Українська
Форма заключного контролю	Екзамен

Лектор курсу: (e-mail):	Чорновол Алла Олегівна, д.е.н., професор alla_trufen@ukr.net
Вимоги лектора:	Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття за розкладом (в тому числі дистанційно, або у змішаній формі), не запізнюватися. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. Виконувати та подавати вчасно практичні / індивідуальні завдання. При пропуску лекційних занять з поважної причини лектором проводиться усна співбесіда за темою.
Відповідальність лектора:	Головною метою лектора під час викладання дисципліни є створення комфортного та інтерактивного навчально-комунікативного середовища. Протягом семестру заохочується тісне спілкування у формі діалогу, обміну думками та поглядами, конструктивна критика, емоційна співпраця та дискусій. Ми вчимося разом, тому зворотній зв'язок надзвичайно важливий – ваші зауваження та побажання будуть обов'язково враховані і є особливо цінними! Ви можете залишати свої відгуки, а також брати участь в опитуванні в кінці семестру, розраховувати на швидкий та якісний зворотній зв'язок від лектора, покликаний підтримати ваше зростання як фахівців впродовж вивчення дисципліни.
Види занять:	Лекції, практичні, самостійна робота.
Методи навчання:	Під час навчання можуть бути запропоновані практичні вправи ситуаційні завдання, кейси, вебінари, майстер-класи, індивідуальні завдання, ділові ігри, тести та інші інтерактивні методи навчання.
Форми навчання:	Очна серія лекцій, практичних занять (контактні години*); дистанційна (онлайн-діяльність); змішана (контактні години + онлайн-діяльність) Студенти мають змогу отримувати індивідуальні консультації (графік консультацій за посиланням: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/student/)

	<p>В рамках неформальної/інформальної освіти здобувачі можуть самостійно, або за рекомендацією викладача опанувати (поглиблювати) знання в розрізі навчальної дисципліни (окремих її тем/змістових частин) із наступним їх зарахуванням, використовуючи загально визнані освітні платформи. Назви курсів, навчальні платформи, умови оцінювання узгоджуються з викладачем індивідуально, відповідно до Положення про визнання в ЧТЕІ ДТЕУ результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті: (http://chtei-knteu.cv.ua/ua/diyuchi_polojennya/).</p> <p>Перелік рекомендованих платформ масових відкритих онлайн-курсів доступний на сайті ЧТЕІ ДТЕУ.</p>
<i>Матеріальне та технічне забезпечення дисципліни:</i>	<p>Проведення занять очно передбачає: обладнані аудиторії (столи, стільці, мобільні пристрої, мультимедійні засоби, наявність та доступність мережі Інтернет).</p> <p>Проведення занять дистанційно, або у змішаній формі додатково передбачає: наявність ПК (ноутбуку) чи іншого мобільного пристрою, навушників, мікрофону, веб-камери; за потреби, встановлення спеціальних програм/застосунків (сервери веб-конференцій: Zoom, Skype, Big Blue Button, Viber, Telegram, WhatsApp; ресурс дистанційного навчання Moodle; програмне забезпечення Google G Suite for Education (Hangouts Meet, Google Classroom); Microsoft Power Point, Microsoft Office Excel.</p>
<i>Доступ до дисципліни:</i>	<p>Реєстрація студента на сервері дистанційного навчання Moodle відкриває доступ до всіх навчально-методичних матеріалів дисципліни. Для реєстрації потрібно написати повідомлення на адресу dist@chtei-knteu.cv.ua, вказати П.І.Б., № групи та дисципліну, до якої потрібний доступ).</p> <p>Під час дистанційного навчання, або навчання у змішаній формі (лекції) заняття проводяться згідно розкладу за посиланням: https://us04web.zoom.us/j/8483426209?pwd=WWhaSVRDcVhmMGRvblRjcktXbm1qdz09 , або за попередньою домовленістю зі студентами на іншому сервері конференції.</p>

**Контактні години – передбачають безпосередню взаємодію учасників навчального процесу між собою в аудиторії; онлайн-діяльність – передбачає опосередковану взаємодію учасників навчального процесу між собою та з контентом в аудиторії чи за її межами засобами онлайн-технологій.*

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

В сучасних перманентних умовах вкрай важливим є досягнення всебічного повного та глибокого розуміння студентами теорії фінансів та практичного досвіду щодо організації бухгалтерського обліку на підприємствах, основ аналізу бухгалтерської звітності, процесів та показників, що характеризують фінанси та бухгалтерський облік. Тому вивчення і оволодіння необхідними знаннями та вміннями основ фінансів та бухгалтерського обліку при підготовці фахівців готельного і ресторанного менеджменту має велике значення в системі вищої економічної освіти.

Дисципліна «Основи фінансів та бухгалтерського обліку», як обов'язкова компонента освітньо-професійної програми «Готельний і ресторанний менеджмент», спрямована на формування у студентів інтегральної компетентності, а саме здатності розв'язувати складні задачі та типові практичні питання у спеціалізованих сферах управління, зокрема закладах готельного і ресторанного бізнесу, та/або процесі навчання, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування положень, теорій і методів менеджменту.

<p><i>Яка мета вивчення дисципліни?</i></p>	<p><i>Метою вивчення дисципліни є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок в сфері організації фінансів та бухгалтерського обліку на підприємстві готельно-ресторанного бізнесу.</i></p>
<p><i>Які цілі вивчення дисципліни?</i></p>	<p><i>Завданням вивчення дисципліни є оволодіння категорійного апарату з теорії фінансів підприємств та бухгалтерського обліку; ознайомлення студентів з реформами в галузі бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні; оволодіння студентами основами аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства; дослідження міжнародних, міжурядових стандартів бухгалтерського обліку та законодавства у галузі фінансів України; розвинення початкових навичок ведення бухгалтерської та фінансової звітності; опанування оформленням та обробкою первинних бухгалтерських документів та реєстрів; вміння здійснювати оцінювання і калькуляцію в системі фінансів та бухгалтерського обліку.</i></p>
<p><i>Які компетентності формує дисципліна?</i></p>	<p><i>Дисципліна орієнтована на формування таких загальних компетентностей як: здатність застосовувати знання, вміння та навички у практичних ситуаціях в умовах непербачуваних змін; навички використання інформаційних і комунікаційних та цифрових технологій; здатність до проведення до сліджень на відповідному рівні, а також фахових компетентностей: володіти техніками раціональної організації діяльності, сучасними методами планування роботи, ведення документообороту та інформаційно-аналітичного забезпечення системи управління, організації ділових перемовин; здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо, використовувати принципи психології у професійній діяльності; демонструвати здатність планувати та організовувати управлінську діяльність менеджерів різних рівнів управління та формування її складових; здатність критично та самокритично оцінювати результати роботи, забезпечуючи їх якість; розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності; демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.</i></p>
<p><i>Які результати навчання за дисципліною?</i></p>	<p><i>Після вивчення дисципліни студент буде знати: основи фінансів; сутність бухгалтерського обліку, та його характерних особливостей; елементи методу бухгалтерського обліку, класифікацію рахунків і загальні характеристики плану рахунків; особливості обліку окремих господарських процесів та їх результатів; організаційні форми бухгалтерського обліку, сутність облікової політики та вміти: організувати основи фінансової роботи; класифікувати господарські засоби підприємства та джерела їх утворення; застосовувати елементи методу бухгалтерського обліку; здійснювати синтетичний та аналітичний облік; узагальнювати дані поточного бухгалтерського обліку, складати баланс; обліковувати основні господарські процеси.</i></p>
<p><i>Попередні вимоги</i></p>	<p><i>Для вивчення дисципліни особливі навички не потрібні</i></p>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль. Студент не допускається до екзамену, якщо семестрова кількість балів, включаючи бали за підсумковий модульний контроль менше за 60 балів. Екзамен проводиться згідно з розробленими та затвердженими білетами, або у формі підсумкового тестування. Оцінка за екзамен виставляється студенту за 100-бальною шкалою.

Вважається, що студент достатньою мірою засвоїв матеріал якщо середня кількість балів за семестровий контроль та екзамен не менше 60. Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ЧТЕІ ДТЕУ.

Шкала переведення балів, отриманих студентом

90-100	Відмінно /Excellent
75-89	Добре /Good
60-74	Задовільно /Sufficient
0-59	Незадовільно /Failed

Перескладання будь якого з видів оцінювання та контролю відбувається з дозволу викладача, який забезпечує дисципліну у порядку передбаченому «Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у ЧТЕІ ДТЕУ», з яким можна ознайомитись за посиланням: <http://chtei-knteu.cv.ua/ua/student/>. Детальна інформація щодо шкали оцінювання та розподілу балів за кожен вид виконаних робіт наведена у робочій програмі навчальної дисципліни, яку можна знайти на сервері дистанційного навчання Moodle ЧТЕІ ДТЕУ.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Студент повинен дотримуватися правил «Етичного кодексу здобувача вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ» (<http://chtei-knteu.cv.ua/ua/student/>) та «Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ» (http://chtei-knteu.cv.ua/ua/academ_dobroches/): виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників директорату ЧТЕІ ДТЕУ.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні та інструктивні матеріали

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 17.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 18.08.2022).
2. Податковий кодекс України : Закон України від 27.07.2020 № 821-IX. Дата оновлення: 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 19.08.2022).
3. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 : наказ Міністерства Фінансів України від 07 лют. 2013 р. №73 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.08.2022).
4. Витрати: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 : наказ Міністерства Фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 20.08.2022).
5. Дохід : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 : наказ Міністерства Фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 19.08.2022).
6. Дебіторська заборгованість: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 : наказ Міністерства Фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення: 18.08.2022).
7. Запаси : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 : наказ Міністерства Фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 18.08.2022).
8. Нематеріальні активи : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 : наказ Міністерства Фінансів України від 18.10.1999 р. № 242 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text> (дата звернення: 18.08.2022).
9. Основні засоби : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 : наказ Міністерства Фінансів України від 07.04.2000 р. № 92 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 19.08.2022).
10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та інструкції по його використанню : наказ Міністерства Фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 10.01.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення: 20.08.2022).
11. Про інвентаризацію активів і зобов'язань : Положення Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. Дата оновлення: 04.10.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 18.08.2022).
12. Бюджетний кодекс України зі змінами і доповненнями від 08 липня 2010 р. № 2464-VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
13. Податковий кодекс України зі змінами і доповненнями від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
14. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
15. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
16. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
17. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).

18. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
19. Про страхування : Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96-ВР. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
20. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>(дата звернення: 26 серпня 2021р.).
21. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій : Закон України від 24.06.1992 № 2402-XII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-12#Text> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).
22. Про затвердження класифікатора іноземних валют : Постанова Правління Національного банку України від 04.02.1998 № 34. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0521500-98#Text> (дата звернення: 26 серпня 2021р.).

Основний

23. Алексєєв І. В. Гроші та кредит : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
24. Василик О. Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 608 с.
25. Вовчак О. Д., Бучко І.Є., Костак З.Р. Гроші та кредит : навч. посіб. К., 2017. 360 с.
26. Глуценко А. С. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2014. 440 с.
27. Гроші та кредит : підручник / за ред. С. К. Реверчука. К. : Знання, 2011. 382 с.
28. Гроші та кредит : підручник / за заг. ред. М. І. Савлука. К. : КНЕУ, 2006. 744 с.
29. Гроші і кредит : навч. посіб. / К. Ф. Черкашина, Л. Ю. Сисоєва. К. : Компрінт, 2013. 213 с.
30. Демківський А. В. Гроші та кредит : навч. посіб. К.: Дакор., К. : Вира-Р, 2007. 528 с.
31. Карлін М. І. Державні фінанси України : навч. посіб. К. : Знання, 2008. 349 с.
32. Коваленко Д. І. Гроші та кредит : теорія і практика : навч. посіб. К. : К-Ліра, 2015. 360 с.
33. Коваленко Д. І., Вегнер В. В. Фінанси, гроші та кредит : теорія і практика : навч. посіб. К. : "ЦУЛ", 2013. 578 с.
34. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ. К. : Центр учбової літератури, 2016. 310 с.
35. Стойко О. Я., Дема Д.І. Фінанси : навч. посіб./ за ред. О. Я. Стойка. К. : Алерта, 2014. 432 с.
36. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. К. : Знання, 2008. 611 с.
37. Фінанси : навч. посіб. / за ред. В. Г. Баранової. Одеса: Атлант, 2015. Ч.1. 344 с.
38. Фінанси: навч. посіб. / за ред. В. Г. Баранової. Одеса: Атлант, 2015. Ч.2. 309 с.
39. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник / Н. О. Шпак, Н. Б. Ярошевич, О. Я. Побурко та ін. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
40. Лучик С. Д., Багрій К. Л., Маначинська Ю. А., Мустеца І. В., Рилєєв С. В., Євдошак В. І. Бухгалтерський облік : електр. навч. посіб. Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 409 с.
41. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник. Київ : ЦУЛ. 2020. 670 с.
42. Садовська І. Б., Божидарнік Т. В., Нагірська К. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 688 с.
43. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Київ : Алерта, 2020. 192 с.
44. Чаткіс Ю. Д. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 564 с.

Додатковий

45. Багрій К. Л. Еволюція креативного обліку та шляхи його удосконалення. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. Вип. IV (84). Економічні науки. С. 63-81.
46. Багрій К. Л., Кучінік Р. В., Кучінік Н. В. Безробіття в Україні під час війни: аналітичний аспект. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Чернівці : ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. Вип. II (86). Економічні науки. С. 32-51.
47. Багрій К. Л. Аналіз фінансових результатів: проблеми та шляхи вирішення // Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем : Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (17 грудня 2021 р.). Кропивницький. С. 19-22.
48. Багрій К. Л. Управлінський облік як напрям процесу стратегічного управління в бізнесі // Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 червня 2022 р.). Державний біотехнологічний університет, Харків. С. 284-286.
49. Верига Ю. А. Облікова політика підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 315 с.
50. Гудзь Н. В., Денчук П. Н., Романів Р. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 424 с.
51. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік : первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 600 с.
52. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік : підручн. Одеса : ОНЕУ, 2016, 670 с.
53. Аранчій В. І. Гроші і кредит : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 364 с.
54. Бандурка А. М. Гроші і кредит : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 380 с.
55. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 208 с.
56. Гроші та кредит : навч. посіб. / С. М. Колотуха, С. А. Власюк та ін. К. : Ліра-К, 2012. 495 с.
57. Гроші та кредит: підручник / М. І. Крупка, М. С. Мрочко, Б. М. Вишивана та ін.; за ред. М. І. Крупки. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 420 с.
58. Левандівський О.Т. Гроші і кредит : навч. посіб. К. , 2012. 390 с.
59. Гроші та кредит: підручник / П. Г. Ільчук, О. О. Коць, І. Ю. Кондрат, Н. Б. Ярошевич. Львів : Видавець ПП Сорока Т. Б., 2016. 412 с.
60. Кравченко Ю. Я. Рынок ценных бумаг : курс лекцій . К. : ВИРА-Р, 2002. 368 с.
61. Москальов А. А. Гроші та кредит: в схемах та діаграмах : навч. посіб. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2015. 168 с.
62. Сунцова, О. О. Місцеві фінанси : навч. посібник для ВНЗ. К. : Центр учбової літератури, 2016. 487 с.
63. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч. для студентів ВНЗ / за ред. В. О. Онищенко. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 599 с.
64. Фінанси: підручник / С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко, В. Г. Дем'янишин, О. М. Десятнюк; ред.: С. І. Юрій, В. М. Федосов. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2012. 688 с.
65. Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. К.: Знання, 2008. –567с.
66. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2009. 432 с.
67. Чорновол А. Напрями розвитку системи управління державними фінансами // Економічний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. Збірник наукових праць учених та аспірантів. Переяслав, 2021. № 49. С.216-220.

Internet-ресурси

68. Верховна рада України. URL: <http://rada.gov.ua> (дата звернення: 18.08.2022).
69. Міністерство Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 21.08.2022).
70. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 19.08.2022).

*СИЛАБУС ЗА ЗМІСТОМ ВІДПОВІДАЄ РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ.*

Детальна інформація щодо тематики лекційних, практичних, занять, самостійної роботи, наведена у робочій програмі навчальної дисципліни, яку можна знайти на сервері дистанційного навчання Moodle ЧТЕІ ДТЕУ.

ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВИДИ ЗАНЯТЬ (згідно розкладу)	ФОРМИ НАВЧАННЯ*	
	Контактні години	Онлайн діяльність
	<i>Методи навчання</i>	
Лекції (попередня підготовка, подача нової інформації, тренування).	Попереднє опитування; ознайомлення або повторення термінології; очна лекція; презентація нового матеріалу; пошук відповідей на питання; обговорення кейсів, діалог з групою.	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою; демонстрація короткої промовідео/аудіо інфографіки; відеозапис, аудіо запис; тексти; відео конференція, робота з кейсами в режимі відео конференції.
Практичні (тренування, практична робота, оцінювання, рефлексія).	Обговорення; дебати; питання-відповіді; групові виконання завдань; ділові ігри; кейси; усне опитування; виконання практичного завдання; діалог, короткі усні / письмові відповіді на питання; тестування.	Питання для самоперевірки; обговорення (чат, форум); виконання інтерактивних практичних вправ; робота з кейсами; пошук відповідей на питання; індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо); перегляд фільмів, відеоматеріалів; автоматизоване тестування, усна відповідь (відеозапис) виконання практичного завдання письмова робота.
Самостійна робота (оцінювання, рефлексія, зворотній зв'язок).	Групові та індивідуальні консультації, коментарі, запитання та відповіді під час заняття від викладача; демонстрація мультимедійних презентацій; тестування.	Підготовка мультимедійних презентацій, відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання, автоматизовані тести для самоконтролю; чат, форум, опитування аудіо-, відео- або текстові повідомлення з коментарем завдання.
Підсумковий модульний контроль	Письмове завдання, письмові відповіді на питання; тестування.	Письмове завдання, письмові відповіді на питання з фото, або відео фіксацією; автоматизовані тести.
Підсумковий семестровий контроль – екзамен		

*Враховано рекомендації МОН щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletspreads-2.pdf>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин (денна/заочна)				Форми контролю
	Усього годин	з них			
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів	
1	2	3	4	5	6
<p>Тема 1. Сутність та призначення фінансів</p> <p>Фінанси - специфічна форма суспільних відносин, підсистема економічного базису. Історична сутність та генезис фінансів. Необхідність фінансів, їх роль у ринковій економіці. Фінанси як суспільні, економічні, грошові, розподільчі, фондоутворючі відносини. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.</p> <p>Функції фінансів. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями у процесі вартісного розподілу: кредитом, ціною, заробітною платою. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінансові ресурси, їх сутність, призначення та джерела формування. Централізовані та децентралізовані фінансові ресурси. Місце і значення централізованих фондів у забезпеченні загальнодержавних потреб. Децентралізовані фінансові ресурси, їх склад та роль у фінансуванні потреб розширеного відтворення. Особливості управління фінансами в умовах військового стану.</p>	14/-	2/-	4/-	8/-	Опитування, тестування, індивідуальні завдання
<p>Тема 2. Фінансова система. Фінансова політика та фінансовий механізм.</p> <p>Поняття фінансової системи, її характерні риси. Організаційно-інституціональна структура фінансової системи. Засади та принципи побудови фінансової системи. Сфери фінансової системи: державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок, міжнародні фінанси. Зміст та значення фінансової політики як складова економічної політики держави. Основні напрями та завдання фінансової політики. Стратегія і тактика фінансової політики. Складові фінансової політики: податкова, бюджетна, кредитна, грошова, валютна, інвестиційна, страхова, митна.</p> <p>Суть фінансового механізму, його якісна та кількісна визначеність. Взаємодія фінансового механізму з господарським механізмом. Управління фінансами як важлива галузь управлінської діяльності. Система управління фінансами в Україні.</p> <p>Фінансове планування: сутність, завдання, принципи. Етапи та методи фінансового планування. Основні складові фінансового планування: бюджетне планування, податкове планування. Види та форми фінансових планів.</p> <p>Фінансовий контроль, його зміст, необхідність та призначення. Мета, завдання та принципи фінансового контролю. Об'єкти і суб'єкти фінансового контролю. Види та форми фінансового контролю. Методи проведення фінансового контролю.</p> <p>Фінансове право, його зміст і роль у забезпеченні цілеспрямованого функціонування фінансового механізму та реалізації фінансової політики. Об'єкти та суб'єкти фінансового права. Методи та норми фінансового права. Законодавче та нормативно-правове регулювання фінансової системи України та його розвиток.</p>	14/-	2/-	4/-	8/-	Опитування, ситуаційні та індивідуальні завдання, ділові ігри, тести, презентації індивідуальних завдань, доповіді, самоконтроль

<p align="center">Тема 3. Державні доходи і видатки</p> <p>Сутність державних доходів, їх економічне значення. Джерела формування державних доходів, їх класифікація, методи мобілізації. Податкові надходження та їх значення у системі доходів бюджету. Державні позики та емісійний доход. Неподаткові доходи бюджету, їх склад і призначення.</p> <p>Доходи державного бюджету, їх економічна суть та необхідність. Фінансові інструменти формування доходів державного бюджету. Економічний зміст доходів місцевих бюджетів. Класифікація доходів місцевих бюджетів: власні, закріплені та регульовані. Проблеми функціонування та перспективи розвитку системи державних доходів в Україні.</p> <p>Державні видатки, їх економічний зміст та роль в економічному та соціальному розвитку держави. Методи фінансування державних видатків: бюджетне фінансування, кошторисне фінансування; кредитне забезпечення; самофінансування. Форми фінансування державних видатків: міжбюджетні трансферти, бюджетні кредити, державні гранти, проектне фінансування, бюджетні інвестиції, трансферти населенню.</p> <p>Економічна суть та призначення видатків державного бюджету. Склад та структура видатків державного бюджету. Поняття видатків місцевих бюджетів. Критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами. Класифікація видатків місцевих бюджетів. Державні видатки на соціальний захист населення і соціальну сферу.</p>	16/-	2/-	6/-	8/-	Опитування, ситуаційні та індивідуальні з завдання, ділові ігри, тести, презентації індивідуальних завдань, доповіді, самоконтроль
<p align="center">Тема 4. Фінанси суб'єктів господарювання</p> <p>Сутність, значення та завдання фінансів суб'єктів господарювання. Місце та роль фінансів суб'єктів господарювання у фінансовій системі держави. Об'єкти, суб'єкти та специфічні ознаки фінансів суб'єктів господарювання. Функції фінансів підприємств: оперативна, розподільна, контрольна. Організація фінансів суб'єктів господарювання як основа їх функціонування. Принципи організації фінансів суб'єктів господарювання: фінансова незалежність, відповідальність за результати діяльності, самоокупність, самофінансування, фінансова дисципліна.</p> <p>Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання та їх сутнісна характеристика. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання: суть, значення та роль у забезпеченні фінансово-економічної діяльності господарюючих суб'єктів. Основні фонди (засоби) як матеріально-технічна основа процесу виробництва та здійснення інших видів господарської діяльності підприємств. Фінансові результати підприємства та фактори, що на них впливають. Доходи підприємства, їх зміст, класифікація та джерела формування.</p> <p>Специфіка фінансової діяльності бюджетних установ. Форми й методи фінансового забезпечення бюджетних установ. Фінанси неприбуткових організацій.</p>	16/-	2/-	6/-	8/-	Опитування, ситуаційні та індивідуальні завдання, ділові ігри, тести, презентації індивідуальних завдань, доповіді, самоконтроль

<p style="text-align: center;">Тема 5. Міжнародні фінанси</p> <p>Поняття міжнародних фінансів, їх призначення. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку міжнародних фінансів.</p> <p>Міжнародна фінансова політика, її зміст та завдання. Форми реалізації міжнародної фінансової політики. Види міжнародної фінансової політики: довгострокова та поточна. Призначення та характерні ознаки світового фінансового ринку. Функції світового фінансового ринку. Учасники світового фінансового ринку, їх завдання. Міжнародні фінансові потоки як об'єктивна передумова функціонування світового фінансового Іноземні інвестиції, їх поняття, значення та види. Залучення іноземних інвестицій в Україну: проблеми і перспективи, позитивні та негативні наслідки.</p> <p>Мета створення та функціонування міжнародних фінансових інституцій. Передумови виникнення міжнародних фінансових інституцій. Система міжнародних фінансових інституцій. Міжнародний валютний фонд як важлива ланка сучасної інституціональної структури міжнародних фінансових відносин. Місце та роль групи Світового банку в економічному зростанні країн світу. Регіональні валютно-фінансові інститути.</p> <p>Співробітництво України з міжнародними фінансовими інсти ства и. Платіжний баланс, його призначення та специфіка. Принципи побудови платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу. Особливості регулювання платіжного балансу в Україні. Вплив міжнародних інституцій на фінансовий стан України в умовах воєнного стану.</p>	18/-	4/-	6/-	8/-	Практичні вправи, усне/письмове опитування, ситуаційні та індивідуальні завдання, ділові ігри, тести, презентації індивідуальних завдань, доповіді, самоконтроль тощо
<p style="text-align: center;">Тема 6. Предмет і метод бухгалтерського обліку</p> <p>Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Види та загальна характеристика необоротних та оборотних активів. Джерела власних активів підприємства (власний капітал), їх сутність та загальна характеристика. Джерела залучених коштів підприємства (зобов'язання підприємства), їх класифікація. Сутність та загальна характеристика поточних, довгострокових непередбачених зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів та доходів майбутніх періодів. Метод бухгалтерського обліку та його складові: спостереження, вимірювання, систематизація та групування. Господарські операції та факти в обліку. Загальне поняття про господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації. Особливості ведення бухгалтерського обліку в сучасних умовах воєнного стану.</p>	20/-	6/-	6/-	8/-	

<p>Тема 7. Бухгалтерський баланс, як елемент методу бухгалтерського обліку</p> <p>Загальне поняття методу бухгалтерського обліку та його складових елементів. Метод бухгалтерського обліку. Сутність методичних прийомів бухгалтерського обліку. Документування. Інвентаризація. Оцінка. Калькулювання. Рахунки. Подвійний запис. Бухгалтерський баланс. Бухгалтерська звітність. Принципи бухгалтерського обліку Бухгалтерський баланс як елемент методу. Мета складання балансу. Зміст та побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння. Значення балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на структуру та валюту балансу.</p>	12/-	2/-	2/-	8/-	Практичні вправи, усне/письмове опитування, ситуаційні та індивідуальні завдання, ділові ігри, тести, презентації індивідуальних завдань, доповіді, самоконтроль тощо	
<p>Тема 8. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис</p> <p>Поняття та будова рахунку бухгалтерського обліку. Активні рахунки, їх характеристика та будова. Пасивні рахунки, їх характеристика та будова. Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках. Контрольне значення подвійного запису. Синтетичні рахунки, їх призначення. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками. Субрахунки та їх використання. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, її зміст та порядок складання. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках. Оборотні відомості по аналітичних рахунках, їх види та значення. Взаємозв'язок даних синтетичного та аналітичного обліку. Взаємозв'язок рахунків з балансом. Значення та принципи класифікації рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. Характеристика Плану рахунків. Поняття робочого Плану рахунків підприємства. Взаємозв'язок Плану рахунків і Балансу.</p>	14/-	4/-	2/-	8/-		
<p>Тема 9. Документація та інвентаризація</p> <p>Сутність документації як елементу методу бухгалтерського обліку. Значення документації. Вимоги щодо складання первинних документів. Класифікація документів за призначенням, за порядком та за місцем складання, за іншими ознаками. Поняття та значення документообороту. Перевірка та опрацювання документів в бухгалтерії. Зберігання документів. Вилучення документів. Суть інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Цілі та завдання інвентаризації. Види інвентаризації. Організація інвентаризаційної роботи на підприємстві. Постійно діючі та робочі інвентаризаційні комісії, їх склад та функції. Загальний порядок проведення та документальне оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей. Регулювання інвентаризаційних різниць (нестач, надлишків чи сумарних різниць).</p>	12/-	2/-	2/-	8/-		
<p>Тема 10. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку</p> <p>Оцінка як система вартісного виміру. Сутність та значення оцінки. Оцінка об'єктів в обліку. Сутність калькулювання в бухгалтерському обліку. Калькуляція та її складові. Калькуляційні статті. Калькуляційні одиниці.</p>	12/-	2/-	2/-	8/-		

<i>Підсумковий модульний контроль</i>	2/-	-/-	2/-	-/-	Письмове завдання, тести
<i>Разом</i>	150/-	28/-	42/-	80/-	
<i>Підсумковий семестровий контроль – екзамен</i>					

